

OPEA415, Oppimispäiväkirja

Julia Hansson

1 Intro	2
2 Opetuksen suunnittelu	3
3 Hyvät työkalut	4
3.1 Yhtyepedagogiikka	5
3.2 Musiikkiteknologian hyödyntäminen	6
4 Luokanhallintataidoista ja opetuksen sujuvuudesta	8
6 Kokonaisvaltainen musiikkikasvatus	10
7 Coda	11

1 Intro

Omat fiilikset harkan alussa olivat yleisesti ottaen hyvät. Suoritin POM-harjoittelun viime vuonna, mutta sen sijaan musiikkikasvattajan identiteetti tuntui olevan hukassa, mikä kieltämättä on aika hassua, kun ottaa huomioon, että olen pääaineinen musiikkikasvattaja. Alakoulumaailma oli myös itselleni tosi paljon tutumpi paikka kuin yläkoulu tai lukio. Ainepedagogiikan ryhmässä tehdyt tehtävät ovat kuitenkin muokanneet omaa pedagogista ajattelua enemmän musiikkikasvatuksen suuntaan ja sain huomata, että osaan olla musiikinopettajakin, eikä ”vain” soittotunteja pitävä luokanopettaja. Lukuvuoden aikana olen saanut todeta osaavani jo paljon, mutta vielä voi kuitenkin kehittyä monessa asiassa ja välillä jopa opetustuokion pitäminen ainepedagogiikan ryhmälle on saattanut jännittää (varsinkin alkusyksyn laulunopetuskilpailu), mutta kuitenkin positiivisella tavalla. Vertaisoppiminen ja vertaistuki ovat olleet merkittäviä tekijöitä opettajana kasvamisessa kuluneen lukuvuoden aikana.

Keskustellessamme oman pienryhmän kanssa harkan alussa odotimme ja toivoimme, että harkan aikana olisi mahdollista ”päästä kiinni itse asiaan”. Opinnoissa on ollut tähän asti ”ihan kivoja juttuja”, mutta mikä on koulumaailman todellinen käytäntö ja mitä tulevalta musiikkikasvattajalta vaaditaan? Harkka tuntui tosi isolta ja ehkä hieman sekavalta paketilta ja pohdimme myös, selviämmekö kaikesta. Ennustimme tuntien koostuvan niin onnistumisista kuin epäonnistumisistakin ja halusimme päästä harjoittelemaan ryhmänhallintataitoja, olemaan spontaaneja, kokeilevia ja itsevarmoja. Itseluottavaisella opettajalla, jolla on hyvä luottamus omiin taitoihin on rehellisesti innokas ja halukas ohjaamaan ja kohtaamaan ryhmää. Yhdeksi teemaksi nousi myös puheen merkitys, miten ryhmää voi ohjata niin, että on mahdollisimman vähän puhetta ja mahdollisimman paljon asiaa?

Harjoittelun aikana omiin kehitettäviin alueisiin ja tavoitteisiin sisältyi selkeä ohjeistaminen, kommunikaatio, puheviestintä ja kielenkäyttö luokkatilanteessa. Muihin pohdittaviin kysymyksiin ja teemoihin on kuulunut oppilaiden haastaminen omaan ajatteluun, oman pedagogisen filosofian vakiintuminen ja ”pelisilmän” kehittäminen ja nimenomaan

musiikkikasvattajana kehittyminen. Sain ilokseni todeta, että käytäntöä ja konkretiaa on ainepedagogiikan ryhmässä ollut enemmän kuin millään muulla kurssilla tähän mennessä.

2 Opetuksen suunnittelu

Opetuksen suunnittelussa nousee esille monta tekijää, jotka opettajan tulisi ottaa huomioon. Mekaaniset tiedot ryhmästä on hyvä ottaa huomioon; ryhmän koko, sukupuolijakauma ja esimerkiksi se, onko joillain oppilailla erityistarpeita, tulisi ottaa huomioon. Mitä paremmin opettaja tuntee oppilasryhmän, sitä helpompi hänen on suunnitella opetus oppilaille mieleiseksi ja toteuttaa asetettuja tavoitteita. Suunnittelutyössä on väistämättä otettava huomioon opetussuunnitelma ja sen myötä tulevat tavoitteet sekä isommat teemat.

Opetussuunnitelma sisältöineen ja tavoitteineen tukee opettajan työtä ja antaa raamit tuntisuunnittelulle sekä pidemmän ajan tavoitteille. Ainepedagogiikan yhteydessä tehty kurssisuunnitelma oli todella hyödyllinen tehtävä, koska siinä joutui miettimään OPS:in toteutusta käytännössä. Kukin opettajan tulkinta opetussuunnitelmasta saattaa toki vaihdella paljon, kuten myös se, mitä opettaja haluaa omassa opetuksessaan tuoda esille. Korostuuko yksityiskohtainen sisältö ja tekniset taidot vai elämäntaidot, laajempi oppiminen ja myönteinen suhtautuminen oppimista ja musiikkia kohtaan? Ällä ja monoja -tehtävä oli myös antoisa ja mielenkiintoinen, sillä siinäkin tehtävässä jouduimme tarkkaan pohtimaan OPS:in sisältöjen soveltamista käytäntöön ja mitä se ylipäätään voisi tarkoittaa.

Suunnittelutyössä opettaja tarvitsee tietoa siitä, miten tiettyä aihetta voidaan opettaa ja mitkä pedagogiset menetelmät soveltuvat aiheen opettamiseen. Miten aiemmat tiedot vaikuttavat ja missä järjestyksessä kannattaa opettaa? Ideaalitilanteessa suunnittelu on sujuvaa ja tehokasta ja mielestäni harjoittelun aikana olen oppinut suunnittelemaan tunteja hyvällä tavalla ”rutiinimaisemmin”. Minulla on enemmän ja parempia työkaluja tuntisuunnitelmien tekoon ja kokemuksen kautta olen oppinut arvioimaan, paljonko aikaa menee mihinkin ja mitkä asiat ovat ylipäätään toimivia ratkaisuja ja mitkä taas eivät.

3 Hyvät työkalut

Olen oppinut, että oppimistuloksiin vaikuttavat erilaisten menetelmien tarkoituksenmukainen hyödyntäminen sekä opettajan läsnäolo. Tämä näkyi selkeästi kollegojen pientehtävissä ja olenkin oppinut paljon opiskelukavereiltani vuoden aikana. Olen demoilla välillä pohtinut, onko minulla esimerkiksi yhtä paljon heittäytymiskykyä kuin joillakin on, olenko tarpeeksi rohkea ja *uskallanko välillä epäonnistua tai nolata itseni?* Samalla olen kuitenkin saanut todeta, että on ihan yhtä monta hyvää tapaa opettaa jotakin asiaa kuin ryhmässämme on ollut harjoittelijoita. Jokainen tekee työtä omalla persoonallaan, eikä opetus varmastikaan tunnu mukavalta, jos yrittää olla jotain mitä ei ole ja tämä on ollut tärkeä oivallus. Persoonalliset ominaislaadut ovat voimavara ja luontevuus on hyvän opetuksen kriteeri.

Musiikki kuuluu kaikille ja tässä eriyttämisen merkitys nousee esille. Kun tunnilla musisoidaan yhdessä tai tehdään jotain muuta toiminnallista, opettajan pitäisi osata jakaa ja laatia tehtävät siten, että jokaisella oppilaalla on riittävästi haasteita. Tämä on haasteellinen tehtävä varsinkin silloin, kun samassa ryhmässä on sekä erityisoppilaita että musiikkia harrastavia tai muutenkin lahjakkaita oppilaita. Opetus on innostavaa vain silloin, kun annettu tehtävä tuntuu sopivan haastavalta. Osaan mielestäni tehdä tarkoituksenmukaista ja eriytettyä opetusmateriaalia. Parhaimmillaan opetus on kuitenkin kokonaisvaltaista. Tällä tarkoitan sitä, että opettajalla on jo suunnitteluvaiheessa käsitys siitä, miten opetettavat asiat liittyvät toisiinsa isommassa mittakaavassa. Hän pyrkii opetuksessaan rakentamaan kokonaisuuksia ja jatkuvuutta ja ottaa huomioon muitakin kuin musiikillisia tavoitteita.

Laulunopetukseen on erilaisia menetelmiä ja näitä olen päässyt kokeilemaan sekä demoilla että harjoittelun aikana tunneilla. Olen nykyään varmempi esilaulaja. Olen päässyt harjoittelemaan arviointia monessa muodossa ja yhteydessä, demoilla ja oppilaiden arviointi, vertaisarviointi ja itsearviointia. Ymmärrän, ettei arvioinnissa ole mielekästä arvioida vain lopputulosta ja koulussakin numero koostuu monesta osasta.

Tiedän nykyään paremmin, mitä musiikin hyvään oppimisympäristöön kuuluu, miten sitä on mahdollista rakentaa ja mistä välineistä ja materiaaleista se koostuu. Oppimisympäristö

vaikuttaa oppimistilanteisiin ja huono organisointi voi olla este oppimiselle. Musiikkiluokassa olisi oltava riittävän kaluston lisäksi myös riittävästi tilaa, jotta luokka mahtuu tekemään, esimerkiksi musiikkiliikuntaa. Laitetehtävän myötä syntyi myös tarkempi taloudellinen käsitys musiikkiluokasta.

Pienryhmätyöskentely on organisointikysymys. Hyvin järjestetty tilanne voi parantaa tehokkuutta ja työrauhaa. Minulle tulee ensimmäisenä mieleen Musatorni ja kuulokkeiden käyttö. Musiikkiteknologia tuo huimasti mahdollisuuksia. Useampien tilojen ja jopa käytävien käyttö ovat myös hyviä pienryhmätyöskentelyn mahdollistajia. Mikäli opetusryhmässä on "taitavampi oppilas" tai jopa useita, voi hän tarvittaessa osaa neuvoa muita ja helpottaa samalla opettajan työtä.

Luovien työtapojen käyttö on myös paljon opettajasta kiinni. Luovuuskasvatus voi olla sekä uhka että mahdollisuus. Oikein ohjeistettuna ja parhaassa tapauksessa improvisaatio on matalan kynnyksen tekemistä ja takaa onnistumisen kokemuksia. Huonosti ohjeistettuna tuloksena voi olla epävarmuus, uskaltamisen puute ja jopa kaaos. "Sopivan rajattu" on yleensä toimiva konsepti tässä asiassa. Opetuksessa on kuitenkin syytä käyttää luovia työtapoja, kuten säveltämistä ja improvisaatiota tuomaan vaihtelevuutta opetukseen.

3.1 Yhtyepedagogiikka

Minulla on noin viiden vuoden kokemus soitonopettajana olemisesta ja juuri tässä asiassa koen olevani jo aika vahva. Bändisoitossa taas olen ymmärtänyt, että pedagoginen ote - eivätkä omat soittotaidot - ratkaisee, mitä opetuksen laatuun tulee. Tietysti on helpompi neuvoa aloittelijaa sellaisessa soittimessa, jonka hallitsee itse hyvin, mutta varsinkin uutta soitinta opetellessa ja alakoulumaailmassa pyöritään sen verran perusasioiden äärellä, ettei opettajan tekninen osaaminen välttämättä ole keskeisin osa kokonaisuutta. Yhtyesoitto on kuitenkin ihan toinen asia soittotunteihin verrattuna. Yhtyesoitossa opettaja ei osaa neuvoa kaikkia oppilaita yksitellen yhtä aikaa ja tässä pedagoginen osaaminen todellakin laitetaan testiin. Opettajan on osattava neuvoa kaikkia oppilaita yhtä aikaa niin, että joka ikinen ymmärtää mitä pitää tehdä. Tämä on vielä ihan mahdollinen yhtälö jos kysessä on sama

soitin. Eri soittimia soittaessa joku joutuu aina odottamaan vuoroaan tai neuvoja ja tämä onkin mielestäni yhtyesoiton pedagogiikan suurimpia haasteita. Lisäksi ohjaajalta vaaditaan tietyn tason osaamista aika monessa eri soittimessa.

Hyväksi koettu keino koko bändiä ohjattaessa on partituurin heijastaminen tai kappaleen sointujen ja rakenteen kopioiminen taululle. Tässä tilanteessa pystyy näyttämään esimerkiksi karttakepillä, missä mennään. Tilanne helpottuu entisestään, mikäli tämän lisäksi jokaisella soittajalla on oma nuotti ja kappaleella on selkeä rakenne. Kannattaa miettiä (ja kertoa) etukäteen, huudatko sointuja vai rakenteen osia. Sekä että -ratkaisu ei ole kovin toimiva ja saattaa sekoittaa pakkaa enemmän kuin auttaa pysymään mukana. Stemmalaput ja yhteinen, yhteensopiva partituuri on mielestäni paras ratkaisu yhteissoittotilanteissa. Tässä on kuitenkin pidettävä huolta siitä, ettei ole harhaanjohtavaa tai ylimääräistä tietoa ja että stemmat ja partituuri ovat todellakin yhteensopivia keskenään (rakenne on sama, tahtimäärä on sama, rakenteen osat on nimetty samalla tavalla). Tämä on eittämättä kokemuksen kautta tullut tieto. Yhteenvetona voisi varmaan todeta, että johdonmukaisuus on toimivan yhtyepedagogiikan tärkein elementti.

3.2 Musiikkiteknologian hyödyntäminen

Musiikkiteknologia tuntuu jollain tasolla "oma jutulta". En missään nimessä pelkää teknologian käyttöä, vaan minusta on todella mukavaa "väsätä" aiheen parissa. Kolikon kääntöpuoli on se, että yleensä "väsäämiseen" kuluukin enemmän aikaa kuin pitäisi ja ainahan voi ilmaantua "teknisiä ongelmia"... Koulumaailmassakin on syytä varata riittävästi aikaa työskentelyyn - yleensä täytyykin lopettaa siinä vaiheessa, kun on päästy kunnolla vauhtiin ja kokemuksen myötä olen oppinut, että teknologiaa hyödyntävissä oppimistilanteissa laitteiden toimivuuden "triplatseukkaus" ei ole liioiteltua.

Musiikkiteknologia tuntuu olevan semmonen aihe, johon jokaisen täytyy perehtyä vapaa-ajalla omien mahdollisuuksien mukaan. Aiheeseen tutustutaan koulutuksessa jonkin verran, mutta sisäistäminen vaatii jonkin verran omaa työskentelyä ja kiinnostusta. Musiikkiteknologia jos mikään on asia, jonka oppii vain kokeilemalla ja tekemällä. Minusta olisi hienoa siirtää tämä ajatusmalli suoraan opetukseen. Olen aika vakuuttunut, että on

mahdollista opettaa ongelmanratkaisutaitoja musiikkiteknologian avulla ja siitä voi muodostua oppilaiden ja opettajan yhteinen oppimismatka. Kaikkein ei ole pakko olla olemassa valmiita vastauksia.

Kouluissa ei välttämättä aina ole niin hyviä puitteita musiikille - soittimia voi olla rajallinen määrä tai huonolaatuisia. Musiikkiteknologia tarjoaa kuitenkin loputtomasti mahdollisuuksia ja sovelluksia, mutta sen käyttö ei saa olla itseistarkoitus. Tässä "huono renki, hyvä isäntä"-sanonta pitää paikkansa varsin hyvin. Olen myös ehdottomasti sitä mieltä, ettei mikään digitaalinen ratkaisu voi korvata oikeita soittimia. Se tarjoaa vain hyvän vaihtoehdon, mikäli muut ratkaisut ovat poissuljettuja. iPadit varsinkin tarjoavat paljon hyviä sovelluksia, joita pitää vain osata käyttää riittävän hyvin. Jos opettaja osaa neuvoa oppilaita oikealla tavalla, on onnistumisen kokemus taattu. Moni sovellus on helpompi käyttää kuin "oikean soittimen" soittaminen. Tästä hyvä esimerkki on vaikkapa basso tai kitara. Bassokulun tai kitarasoolon soittaminen vaatii aika monta vuotta harjoittelua, kun taas Garagebandissa voi oppia soittamaan nämä molemmat yhden oppitunnin aikana. Toinen erittäin hyvä puoli musiikkiteknologiassa ja eritoten iPadien käytössä on, että ne mahdollistavat oman hiljaisen työskentelyn, esimerkiksi kuulokkeiden avulla. Keskittyminen on kaikilla helpompaa ja työrauha paranee. Tässäkin on toki se varjopuoli, että joskus iPadilla työskentely voi tuntua yksinäiseltä, eikä siinä pääse kehittämään vuorovaikutustaitoja. Onneksi Musatorni on ratkaisu tähän ongelmaan.

4 Luokanhallintataidoista ja opetuksen sujuvuudesta

Ryhmäohjaajan roolissa opettajan kuuluisi auttaa opetusryhmän kehittymistä ja motivoitumista. Hän luo puitteita, antaa jatkuvasti palautetta ja ohjeistaa ryhmää selkeällä tavalla kohti yhteisiä tavoitteita. Tavoitteena on sitoutunut ryhmä, jota opettaja ohjaa aktiiviseen tekemiseen. Opettaja käsittelee ristiriitoja oikealla tavalla, luottamuksellisesti, avoimesti ja turvallisesti ja tukee kaikkia oppilaita yksilöinä. Hän on kärsivällinen ja pyrkii aina tekemään oikeita tulkintoja näkemällä tilanteiden sisälle ja kuuntelemalla oppilaita. Vastuu tasapuolisuudesta - kaikkien jäsenten osallistumisesta, huomioimisesta ja rohkaisemisesta, kuuluvat opettajan tehtäviin ja hän on herkkä ryhmädynamiikan muutoksille. Tilan antaminen oppilaille on ehdottoman tärkeää. Opettaja ei ole liian

epävarma tai liian autoritääriäinen. Epävarmuuden sietäminen voi olla hankala asia ja tässäkin olen mielestäni kehittynyt paljon harkan aikana.

Tunnin alussa olisi hyvä kertoa opetuksen tavoitteet. Opettaja saattaa olettaa oppilaiden ymmärtävän mistä on kyse, mutta eihän näin tietenkään ole. Opettaja ei voi olettaa, että tunnin tulevista tehtävistä tietämättömät oppilaat osaisivat sanoa, mitä on tarkoitus oppia. Opetuksen tavoitteista puhuminen toimii hyvin oppitunnin "introna". Täytyy myös yrittää pitää mielessä, ettei pidä mitään itsestäänselvyytenä. Tämä on hankalaa, varsinkin kun opettaja itse on aiheen "asiantuntija" ja perehtynyt hyvin aiheeseen ennen oppitunnin pitämistä. Myös yhteenveto on tärkeä. Oppilaille kannattaa kertoa myös ajankäytöstä - tämä auttaa hahmottamista ja suunnittelemista. Tuntisuunnitelma ei ole vain opettajan "salainen ohje", vaan olemassa oppilaita varten.

Entä jos opettaja yrittää välttää kaikenlaisia konflikteja, vaikka huomaisikin luokassa tapahtuvan jotain ylimääräistä tai muita oppilaita häiritsevää? Jos luokka on levoton, olen välillä luonteeltani aivan liian diplomaattinen tehdäkseni yhtään mitään - pieni meteli ei häiritse minua kovin paljon. Henkilökohtaisesti en aina kauhean herkästi puutu asioihin, ja haluaisin rohkaistua tämän asian suhteen. Opettajan korkea hälynsietokyky ei tarkoita, että oppilaatkin pystyvät keskittymään liiallisessa melussa, vaikka musiikintunneilla melu saattaa olla hiukan eri tasoa kuin vaikkapa matematiikantunneilla. Havaitsin harjoittelun aikana normaalia ja suhteellisen viatonta perushälyä, tahallista sääntöjen rikkomista (opettajan testaaminen, uhmaaminen, nenäkyky) oli sen sijaan hyvin vähän. Luokanhallintataidoissani olisi vielä parantamisen varaa, vaikka olenkin kehittynyt tässä asiassa todella paljon lukuvuoden aikana. Minulla on paremmat työkalut työrauhan ylläpitämiseen, nyt täytyy vain uskaltaa käyttää niitä. Oppilaiden ei saisi puhua muiden oppilaiden, eikä opettajan päälle ja ihannetilanteessa ääntä ei tarvitsisi koskaan korottaa. Äänenkäyttö on muutenkin tärkeä osa opetusta - ei vain mitä opettaja puhuu, myös *miten* hän puhuu.

Olen huomannut, että liian opettajajohtoisella opetuksella osa oppilaista passivoituu täysin eivätkä seuraa opetusta sen kummemmin. Olen saanut harjoitella oppilaiden aktivoitumista harjoittelun aikana ja kehittynyt tässä asiassa hyvin ja olen oppinut huomioimaan tätä työtapojen valinnassa. Mielestäni on myös tärkeää linkittää opetusesimerkit käytäntöön

mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, musiikintunneilla tulisi saada *tehdä*. Sopivan “opetusvauhdin” löytäminen on välillä tuntunut haastavalta, kun samassa opetusryhmässä on paljon hyvin eritasoisia oppilaita. Henkilökohtaisiin vahvuuksiini kuuluu muun muassa oppilaiden henkilökohtainen ohjeistaminen (monen vuoden kokemus soitonopettajana toimimisesta), mutta tavoitteena on tietenkin, että kaikki (tai ainakin suurin osa oppilaista) pysyisivät mukana ryhmäohjeistuksen aikana. Sisällön ymmärtämisen varmistaminen on tärkeä asia, eikä sitä huomaa opettajan työpöydän takaa. Panin merkille oppilaiden pyytävän herkemmin apua, kun kiertää luokkaa.

Aina voi parantaa ja kehittää pieniä asioita ja ohjeita, jotka ohjaavat tarkkaavaisuuden suuntaamista oikeisiin asioihin ja tekevät oppitunnista entistä sujuvampaa. Esimerkiksi siirtymävaiheet ovat haastavia ja samalla todella tärkeitä onnistuneen ja sujuvan kokonaisuuden kannalta. Kiirettä niissä ei kuitenkaan saisi olla. Rauhallinen ote opettamiseen palvelee monta asiaa.

6 Kokonaisvaltainen musiikkikasvatus

Mielestäni koulumusiikin tärkein tehtävä on toimia inspiroivana oppiaineena ja kannustaa oppilaita löytämään oman tapansa harrastaa musiikkia. Kaikki oppilaat eivät nauti musiikin tekemisestä, mutta musiikki voi olla rakas harrastusmuoto, vaikka olisi “vain” aktiivinen kuuntelija. Haluaisin myös alleviivata, että passiivisen ja aktiivisen kuuntelijan välillä on eroja. Opettaja voi ohjata aktiiviseen musiikkikuunteluun ja laajentaa oppilaiden musiikkimaailmaa. Demoilla tehdyt kuuntelutehtävät antoivat itselleni paljon uusia ideoita kuuntelukasvatuksen toteuttamiseen.

Musiikkia harrastaville täytyisi osata tarjota uusia musiikkielämyksiä ja -kokemuksia, esimerkiksi klassista musiikkia tosissaan harrastava oppilas ei välttämättä pääse kontaktiin kevyen musiikin kanssa muualla kuin koulussa. Samalla tavalla itseoppinut kitaristipoika ei välttämättä osaa tutustua itsenäisesti klassisen musiikin maailmaan. Opettajan on kunnioitettava oppilaiden musiikkimieltymyksiä ja hyödynnettävä näitä musiikinopetuksessa, mutta samalla hänen pitäisi myös huolehtia oppilaiden musiikillisesta yleissivistyksestä.

Musiikinopetuksessa opettajan tulisi nostaa esille sellaisia musiikki-ilmiöitä ja asioita, johon oppilas ei törmää joka päivä mediassa. Partisovituksen tekeminen oli mieluisa tehtävä ja mielestäni hyvä esimerkki siitä, että klassista musiikkia voi sekä soittaa että kuunnella koulussa. Sovitusten soittaminen oli todella hauskaa ja uskon, että juurikin klassiseen musiikkiin tutustuessa ja sitä soittaessa voi juuri laattasoittimista olla erityisesti hyötyä. Kypärämäen koulun kuoroon tutustuessa sain myös nähdä tallenteen kevätkonsertista, jossa koulun oppilaat soittivat Dance of the Sugarplum Fairyn laattasoittimilla. Tämä oli erittäin toimiva ja lisäksi erittäin hyvänkuuloinen ratkaisu. Opettaja voi toimia henkilönä, joka tuo esille uusia ja mielenkiintoisia vaihtoehtoja, joista oppilaat saattavat kiinnostua. Näin ollen oppilaiden musiikkikäsitys laajenee.

Musiikinopettajan näkökulmasta minulle tulee ensimmäisenä mieleen yhteiskunnallisena vaikutusmuotona koulun (tai jopa koulujen) yhteiset projektit. Esimerkiksi musikaalin tai muuntyyppisen näytelmän tuottaminen kouluympäristössä antavat oppilaille paljon mahdollisuuksia suunnitella omaa toimintaa, kantaa vastuuta omasta tekemisestään ja päästä kokeilemaan erilaisia rooleja - ei pelkästään näyttelijöinä. Mikä tahansa yhteinen, isompi päämäärällinen projekti kehittää oppilaiden taitoja yhteiskunnallisina toimijoina. Opettaja voi viedä tämäntyyppisiä projekteja koulun ulkopuolelle, jolloin yhteiskunnallinen merkitys laajentuu. Esimerkkinä mainittakoon Kokkolan Kiviniityn lukion vuosittaiset musikaaliproduktiot, joista järjestetään sekä julkisia että muille kouluille tarkoitettuja esityksiä.

Mielestäni koulumusiikin tehtävä ei ole vaatia, että kaikilla olisi samanlaiset soitto- ja laulutaidot peruskoulun päättyessä. Sen sijaan pitäisi huolehtia siitä, että kaikki pääsevät kokeilemaan uusia juttuja ja löytämään jotain kiinnostavaa ja innostavaa. Omaa koulumusiikkiuraa muistellessa minua harmittaa todella paljon, etten päässyt tutustumaan uusiin soittimiin. Musiikinopetuksen kuuluisi siis olla yleissivistävää, inspiroivaa ja mahdollisimman monipuolista. Sen olisi tarjottava jokaiselle jotakin ja samalla antaa puitteet mahdollisiin tuleviin harrastuksiin, oli harrastusmuoto sitten minkälainen tahansa. Moni saattaa innostua jonkinlaisesta musiikin harrastuksesta vasta aikuisiässä, mutta ei välttämättä siinä tapauksessa, että musiikintunneilta on jäänyt kaikenlaisia traumoja.

7 Coda

Kaiken kaikkiaan sain paljon hyviä eväitä tulevaisuuden haasteisiin kuluneen lukuvuoden aikana. Opetusfilosofiani on vahvistunut entisestään ja opin, mitkä ovat omat vahvuudet, joita minun kannattaa hyödyntää jatkossa, mutta myös missä voisin vielä kehittyä. Olen yrittänyt opetuksessani olla mahdollisimman selkeä koko harjoittelun ajan ja mielestäni onnistunut siinä riittävän hyvin. Pääsin opetuksessa kokeilemaan monipuolisia opetusmenetelmiä ja ainepedagogiikan ryhmässä tehdyistä tehtävistä ja harjoituksista on ollut paljon konkreettista hyötyä. Laajempaa aineiden integrointia en harjoittelun aikana päässyt varsinaisesti kokeilemaan, mutta siihen on hyvät eväät POM-opintojen ansioista. Ilmiölähtöisyys on tuttu juttu ja olen jo päässyt kokeilemaan aineiden integrointi muissa yhteyksissä.

Parhaat opetusmenetelmät ja -tehtävät ovat sellaisia, joita on pienillä muutoksilla ja muokkauksilla mahdollista hyödyntää monessa yhteydessä. Koen, että opetusryhmän tuntemus on edellytys toimivalle eriyttämiselle. “Pelisilmäkin” kehittyy yhdessä opetusryhmän tuntemuksen kanssa. Suurimmat haasteet lienevät kuitenkin omasta mielestäni oppilaiden motivointi, itseohjautuvuuteen ohjaaminen ja *musiikkirajoittuneisuuden ehkäiseminen*. Osaan nykyään perustella paremmin, miksi musiikkia tulisi opettaa. Onnistunut musiikkikasvatus innostaa ja rohkaisee ja pedagogisten taitojen soveltaminen oikealla tavalla oikeissa tilanteissa on jatkuvan kehityksen aihe.